

NOVETAT EDITORIAL • L'historiador Josep Portella recupera la trajectòria vital del mestre d'escola Àngel Muerza Esparza, que durant la II República va exercir a Menorca i el març de 1939 va ser condemnat a mort

La memòria del mestre socialista afusellat a la Mola

Toni Seguí

La necessitat de reparar la memòria d'aquelles persones que van lluitar per la República i al final de la Guerra Civil van haver d'abandonar el país o, en el pitjor dels casos, van ser afusellats pel règim franquista ha mogut a l'historiador Josep Portella a investigar la vida i obra d'Àngel Muerza Esparza (Madrid, 1908 - la Mola, 1939), que durant nou anys va treballar a l'Illa.

El resultat del treball de recerca és «Àngel Muerza Esparza. Memòria i honor al mestre socialista», que al llarg de trenta-sis pàgines ofereix la trajectòria vital durant la seva estada a l'Illa en uns anys convulsos de la història recent. A més, aquesta monografia és el primer nombre de la nova etapa de la històrica col·lecció Monografies Menorquines que edita el setmanari «El Iris».

Fill d'una família acomodada, sa mare era mestra d'escola i son pare exercia de comercial, Àngel Muerza va estudiar Magisteri i també al Conservatori de Música, i als anys vint va conèixer al fundador del PSOE Pablo Iglesias, partit al qual es va afiliar des de ben jove.

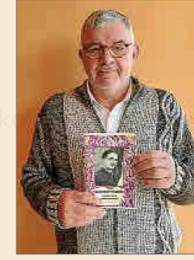
Àngel Muerza Esparza amb els seus alumnes a l'escola des Born a Ciutadella. Foto: COL·LECCIÓ A. CAMPS FULLANA

El 1930 arriba a Menorca, quan l'industrial del calçat ciutadellenc Pons Menéndez posa en marxa l'Escola Racionalista que en una primera etapa havia funcionat fins al 1918. A l'Illa, Muerza es va convertir també en un protagonista de la vida política, participant en reunions i mitings

entre 1931 i 1933, en la que potser va ser la seva etapa més combativa, segons Portella. En aquests anys també va mantenir amb el nom de «Confesiones de un visionario» una secció d'opinió que va sortir amb una periodicitat irregular al diari «Justicia Social», publicat a Maó, en la que

està demostrat el seu lideratge ideològic.

El 1933, Muerza va exercir com a mestre nacional a l'escola des Born, a Ciutadella, i va contraure matrimoni amb la ciutadellena Maria Canet que, quan el seu home va ser afusellat el 1939, va perdre el nadó que esperava.

Josep Portella

Condemnat a mort sense poder incriminar-lo en fets de violència

► Quan va esclatar la Guerra Civil el juliol de 1936, Àngel Muerza va constituir amb altres la Comissió escolar de primera ensenyança que va compartir amb Sebastià Gallart Serra, Llorenç Pallicer Vilalonga i Joan Bagur Carreiras. Muerza va continuar com a mestre i el gener de 1937 ingressa a l'exèrcit republicà com a sergent i, després d'assistir a l'Escola Popular Guerra, va ser ascendit a tinent. El 8-9 de febrer de 1939 va ser apressat per la matança de sa Costa de Ferreries i, encara que no va quedar demostrada la seva participació, un consell de guerra en tres dies el va condemnar a mort. El 18 de març, va ser afusellat a la Mola, juntament amb altres deu republicans.